

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDEKRE: EGY ÓRA 8 K., NEGYEDÉVRE 15 K., FÉLÉVRE 30 K., EGÉSZ ÉVRE 60 K. HOVSZ SZÁM 20 FILLER, VASÁRNAP 30 FILLER.

POLITIKAI LAP

FELKÉSZÍTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNY
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS ERŐNYI
NYERESKÖZMŰ ÉS KIADÓNYALAI, MÁCSTKA

Az erdélyi sztrájk

Debrecen, január 24.

Az erdélyi tisztviselők, bányamunkások, ipari munkások, postások, vasutasok megtámadták azt a fegyvert, amellyel a megszálló román csapatok jogtalanságai és ama román „kulturmuuka” ellen, amely eddig a botbűntetés alkalmazásában, vérlázító erőszakosságokban, magyar tisztviselők letartóztatásában és elhurcolásában nyilvánult meg, küzdeni és eredményesen harcolni lehet. Nagy bátorság kellett hozzá, elszántság és végső-kig fokozott elkeseredés, hogy szegény magyar tisztviselő testvéreink az atrocitásairól rövidesen ismerité és gyűlöltté lett románoktól elnyomatva s fegyveres csapataiktól körülvéve, sztrájkba mertek lépni.

Bizonyosan győzni fognak, bizonyosabban, mintha hadosztályok fegyveres erejére támaszkodnék a harcuk. A fegyveres csapatokat ellenséges fegyveres csapatok legyőzhetik, de a sztrájkolókat senkisé. — Mert arra az igazi kulturmuukára, amelyet a most sztrájkoló tisztviselő és munkássereg végzett eddig és most abbahagyott, hol vegyen a román parancsnok más tisztviselőket, más munkásokat? Honnan vegyen bányamunkásokat, kivéve végeztessék a posta-, a táviró-, a vasutszolgálat bonyolult és életbevágóan fontos és nélkülözhetetlen munkáját? — A sztrájk rá fogja kényszeríteni a románokat a fölállított követelések teljesítésére, a jogok tiszteletére, a fegyverszüneti szerződés föltételeinek betartására. A sztrájk győzni fog a jogtalanságokon.

Az a végső elkeseredés, amely megérlette és valósággá fakasztotta a sztrájkot, bizonyítéka annak, hogy micsoda rettenetes ármítás volt a világ előtt a románok keserves jermiádjai, hogy ők föl szabadítói lesznek a román testvérek által lakott földnek. Nem föl szabadítói, hanem brutális zsarnokai lettek nemcsak a román testvérek lakta földnek, hanem a magyarságnak és székelységnek, amelyeknek önrendelkezési joga a wilsoni alapfeltételekben van, amelyeknek alapján a fegyverszünetet megkötöttük. Ők panaszkodtak, telesírták Európát, hogy elnyomják őket a magyarok. Ez alaptalan vádaskodásokkal, panaszokkal szemben most látni kellene a külföldnek a románok mai erdélyi uralmát, az igazi elnyomatást, az igazi zsarnokságot, a melynek embertelenségei másfél hónap alatt az utolsó rációhoz kényszerítették a magyar tisztviselőket és munkásokat.

Erdély tisztviselői és ipari munkásai sztrájkba léptek

Tiltakozás a románok erőszakosságai ellen

Budapesti tudósítónk táviratozza: Félhivatalosan jelentik:

32,000 erdélyi bányamunkás, Erdély összes állami hivatalnokai, a vasut, az egész posta és táviró tisztviselői, alkalmazottai és munkásai tegnap délelőtt 9 órakor beszüntették a munkát. Addig nem állnak munkába, amíg Erdélyben a románok atrocitásai meg nem szűnnek, amíg Apáthy István erdélyi fő kormánybiztost szabadon nem bocsátják, a míg a személyes szabadságot és magántulajdont nem biztosítják és a szabad utazást meg nem negeedik. A sztrájkoló tisztviselők és munkások kijelentették, hogy sztrájkjuk tiltakozás a megszálló románok erőszakosságai ellen és a magyar népköztársaság által megadott közszabadság elkobzása ellen.

A zsilvölgyi bányák munkások kezén

Arad, január 24. A román megszálló csapatok erőszakosságai arra késztették a zsilvölgyi bányamunkásokat, hogy sztrájkba lépjenek. A Zsily völgyében a petrosényi és lupényi bányák munkásai felfegyverezték magukat és hadat üzentek a románoknak. A szervezett munkásság nagy erővel, gépjegyverekkel felszerelve, megtámadta a románokat és elfizte őket a bányák területéről. E pillanatban az összes zsilvölgyi bányák a szervezett munkásság kezén vannak és a románok kiszorultak a bányavidékekről.

A kolozsvári telefonkezelők sztrájkja

Kolozsvár, január 24. A kolozsvári telefonközpont női alkalmazottai a románoknak azt a felszólítást, hogy tegyék le a hűség esküt, megtagadták. A románok erre fenyegettek. Sürgetéseik következtében a telefonkezelők két napos sztrájkot rendeztek. A románok tárgyalásokat kezdtek, mire ma munkába állottak, de 14 pontot tartalmazó követelést nyújtottak át, melyben kifejtik, hogy ragaszkodnak ahhoz az álláspontjukhoz, hogy a hűség esküt nem teszik le és közlik, hogy ha követeléseik nem teljesül, három nap múlva ismét sztrájkba állanak.

Apáthy és az elhurcolt tisztviselők kiszabadulnak

Nagyvárad, január 24. Tulbure György dr. főesperes, a román nemzeti tanács sajtóügyi referense kijelentette egy hírlapíró előtt, hogy információi szerinte románok Apáthy István fő kormánybiztost és a többi letartóztatott erdélyi magyar tisztviselőt legközelebb szabadon bocsátják.

Az olaszok erősítik Fiumét

Fiume, január 24. Ma újabb olasz csapat-szállítmányok érkeztek ide. Az olasz katonák a város körül erődítményeket építenek. Egy olasz lap azt írja, hogy fel kell készülni, nehogy úgy járjunk, mint Gallipoliban.

Az olaszok bajai Triesztben

Bern, január 24. A „Secolo” trieszti értesítése szerint a hangulat Olaszország ellen annyira izgatott, hogy Trieszt kérdésében még a legmérsékeltőbb szociálistákkal sem lehet megegyezni. A „Corriere della Sera” kijelenti, hogy Triesztnek az olaszok által való megszállása alkalmával igen sok nehézség tűnt ki. A kereskedelem teljesen pang, a drágaság nagyobb, mint az osztrák kormány alatt s ezeknek az állapotoknak következménye, hogy a trieszti hajógyári munkások beszüntették a munkát.

Felállítják a cseh nemzeti bankot

A cseh pénzegység a frank lesz

Prága, január 24. Rasin dr. pénzügyminiszter tegnap olyan kijelentést tett, a melyből nyíltan kitetszik, hogy a csehek az osztrák-magyar bankkal semmiféle közösséget nem hajlandók vállalni, ellenben a leg-rövidebb időn belül felállítják Prágában az önálló cseh nemzeti bankot.

Rasin dr. pénzügyminiszter elrendelte, hogy minden áruforgalomra vonatkozó szerződésben, melyet cseh-szlovák állampolgár köt, az árat frankban kell kifejezni és a fizetések is frankban teljesítendők.

Az amerikai sajtótónok Budapestén

Budapesti tudósítónk táviratozza: Krell György, az amerikai hivatalos sajtószolgálat tónoka, ma reggel Budapestre érkezett és a

URANIA

Szombat Vasárnap

Január 25-26

Hans Holms Ewers

világelső regénye

ALBAINE

E. Felvétel

Mint betét a vampírban.

APOLLO

Szombat Vasárnap

Január 25-26

Prof. Nick Fantom

kalendár

Az éjféli lány

telepítő díjazás és beosztás

Arany Bika mozi

Szombat Vasárnap

Január 25-26

TEBEZE ORLA

10 szereplővel

Késői

A boldogság

10 szereplővel

Baktis szivek

10 szereplővel

Dunapályotában szállott meg. Délben tisztelt Karolyi Mihály köztársasági elnök-nél, majd meglátogatta Berinkei Dénes miniszterelnököt, Garami Ernő kereskedelmiügyi és Böhm Vilmos hadügyminisztert, délután pedig a kormány többi tagjánál tett látogatást. Az amerikai állami sajtószolgálat vezetője, aki Wilson elnökkel jött Európába, tanulmányozni fogja nálunk a sajtószolgálat ügyét és ebből a célból még egy-két napig időzik a fővárosban. Krell utazásának másik célja, hogy szervezze az amerikai sajtószolgálatot.

Pentimalli olasz őrnagy és Michaeli hadnagy, a bécsi olasz bizottság tagjai, ma hat olasz katona kíséretében Budapestre érkezett. A két olasz tiszt előreláthatóan hosszabb ideig marad a fővárosban és tanulmányozni fogja a magyarországi viszonyokat.

Krell György amerikai sajtófőnök, Mr. Storey, Goodwin amerikai főhadnagy, Pommerol angol kapitány, Pentimalli olasz őrnagy és Michaeli olasz hadnagy ma este Zerkowitz Emil kormánybiztos kíséretében látogatást tettek az Otthon írók és hírlapírók körében, ahol Molnár Ferenc elnök és Herceg Géza igazgató fogadták őket. A külföldi vendégek, akik láthatóan jól érezték magukat, hosszabb időt töltöttek el a hírlapírók klubjában és nagy érdeklődéssel beszélgettek a magyar viszonyokról.

Juhász-Nagy Sándor igazságügyminiszter lett

Budapesti tudósítónk táviratozza: Juhász-Nagy Sándor dr. vallás- és közoktatásügyi államtitkár, akivel Berinkei Dénes dr. miniszterelnök napok óta tárgyalásokat folytatott, ma délelőtt úgy határozott, hogy az igazságügyi tárcát elvállalja. A miniszterelnök előterjesztésére Karolyi Mihály elnök még ma kinevezi Juhász-Nagy Sándort igazságügyminiszterre.

A félhivatalos Pol. Hir. esti kiadása jelenti: A köztársaság elnöke a miniszterelnök előterjesztésére Juhász-Nagy Sándor államtitkárt igazságügyminiszterre nevezte ki.

Juhász-Nagy Sándor dr. miniszterre történt kinevezése mellett nekünk, debrecenieknek, nem lehet szó nélkül elhaladni. Mi ismerjük őt legjobban és tudjuk, hogy micsoda értékeket vitt a személyével magas hivatalába. Ezek az értékek: a tehetség, az elyhűség, erős meggyőződés, tiszta gondolkodás, széles látókör, a puritán jellem és nagy fölkészültség, végül a fiatalság, amelynek életereje és munkakedve biztosítja a többi érték gyakorlati érvényesülését.

Nem születésbeli előnyök, nem összekötetések, nem politikai szolgálatokért kijáró hűla kvalifikálták a miniszterségre, hanem egyedül és kizárólag kiváló tulajdonságai.

A kinevezés híre nemcsak politikai és jogászai körökben, de általában osztatlan és őszinte örömet fog kelteni egész Debrecenben, amelynek minden polgára büszke lehet a fiatal igazságügyminiszterre.

Harrer Ferenc dr. a külügyminisztérium vezetője

A Pol. Hir. jelenti: A hivatalos lap szombat reggeli száma a köztársaság elnökének két kéziratát fogja közölni. Az egyik kézirat Berinkei Dénes miniszterelnöknek a külügyminisztérium ideiglenes vezetése alól való felmentését, a másik Harrer Ferenc dr.

rendkívüli követ és meghatalmazott miniszternek a külügyminisztérium vezetésével való megbízatását tartalmazza.

Négy millió koronába kerül a debreceni Munkás-Otthon

A jog- és pénzügyi bizottság ülése

A jog- és pénzügyi bizottság ma délután Vargha Elemér dr. tb. főjegyző elnökeletelt ülést tartott, amely több igen fontos ügyet intézett el.

(Emelik a vízdíjakat)

Bejelentette Miszty Károly dr. előadó, hogy a vízvezeték kiadásait a vízdíjak nem fedezik s körülbelül 600,000 korona lesz a személyi és dologi kiadás. A számvétség javasolta, hogy 1919. január 1-től további intézkedésig a vízdíj köbméterenként 44 fillérről 1 koronára, a város évi általánösszege pedig 44,000 koronáról 90,000 koronára emeltesse. Az 500 koronár alul levő bérjövendelmű lakások szobái után 2 korona 50 fillérről 5 koronára emeltesse a vízdíj. Az előterjesztést a bizottság elfogadásra ajánlja a közgyűlésnek.

(Az új színházi helyárok)

Elfogadásra ajánlja a bizottság a közgyűlésnek azt az előterjesztést, hogy a tüzőoltók ügyeleti díjai a rendőrségi díjakkal együtt fölemeltesse. Az újabb pótdíjakat a bizottság a következőkben állapította meg. Földszinti páholy 3 korona 70 fillér, I. emeleti kispáholy 2 korona 60 fillér, II. emeleti páholy 60 fillér, I. rendű támlásszék 60 fillér, II. rendű támlásszék 50 fillér, III. rendű ülés 20, erkély állóhely 14 fillér, diák hely 4 fillér, karzati ülő- és állóhely 4 fillér. E pótdíjaknak és a vigalmi adónak betudásával a helyárok tehát a következők lesznek: Beretben: földszinti családi páholy 1811 K 60 f, I. emeleti családi páholy 1534 K 04 f, földszinti és I. emeleti kispáholy 1108 K 04 f, II. emeleti páholy 728 K 60 f, támlásszék 1. rendű 307 K 50 f, II. rendű 260 K, III. rendű 201 K 80 f. Napikarok: Erkélyülés első sor 3 K 10 f, második sor 2 K 70 f, erkély álló 1 K 40 f, diák hely 1 K, karzati ülő 1 K, karzati álló 80 f, földszinti családi páholy 39 K 90 f, I. emeleti családi páholy 33 K 20 f, földszinti és I. emeleti kispáholy 26 K 30 f, II. emeleti páholy 17 K 20 f, I. rendű támlásszék 7 K 50 f, II. rendű támlásszék 6 K 20 f, III. rendű támlásszék 5 K. — Délutáni helyárok: Földszinti családi páholy 27 K 40 f, I. emeleti családi páholy 22 K 90 f, földszinti és I. emeleti kispáholy 18 K 10 f, II. emeleti páholy 11 K 90 f, I. rendű támlásszék 5 K, II. rendű támlásszék 4 K 10 f, III. rendű támlásszék 3 K 60 f, erkélyülés első sor 2 K 10 f, második sor 1 K 80 f, állóhely 1 K, diák hely 70 f, karzati ülőhely 70 f, állóhely 50 f. Tisztviselői helyárok: Este: földszinti családi páholy 20 K, I. emeleti páholy 16 K 80 f, földszinti és I. emeleti kispáholy 13 K 30 f, II. emeleti páholy 8 K 70 f, I. rendű támlásszék 5 K, II. rendű támlásszék 4 K 10 f, III. rendű támlásszék 3 K 40 f, délután: I. rendű támlásszék 3 K 40 f, II. rendű támlásszék 2 K 80 f, III. rendű támlásszék 2 K 20 f.

Tudomásul vételre javasolja a bizottság a közgyűlésnek a belügyminiszter ama döntését, hogy a kéményseprési díjakat 200 százalékkal fölemeli.

(Munkaalkalmak teremtése)

A közmunkákat előkészítő bizottság átírt a városhoz, hogy a felállítandó iroda részére 6000 korona hozzájárulást adjon. Ez az iroda azt a munkaprogramot dolgozza ki, amelynek végrehajtásával munkaalkalmakat teremtenének és a munkanélküliek az így folyamathoz teendő közmunkáknál munkát kaphatnának.

A bizottság nem döntött ez ügyben, ha-

nem javasolja a közgyűlésnek: írjon föl a kormányhoz, hogy a munkabéreket országosan konszolidálja és teremtsen munkaalkalmakat.

(A Munkás-Otthon ügye)

A debreceni Nemzeti Tanács beadványt intézett a városhoz, hogy a Munkásház építésének ügyét vigye be a legközelebbi közgyűlésre, amelytől kéri, rendelje el a Munkásház sürgős fölépítését.

A bizottság hosszabb vita után abban állapodott meg, hogy javasolja a közgyűlésnek a következőket:

Mivel a Degenfeld-téri telek a vásárcsarnok részére egyedül lehetséges telek és mivel a munkásházon új, monumentális építkezésével a város olyan részét is fejleszteni és szépíteni óhajtja, amely most stagnál, följánlja a Péterfia-utca 28. számú telket azzal, hogy amennyiben szükséges, ahhoz a szomszédos telekből is vásárolni fog. Fölkéri a szomszédos két telektulajdonost, hogy telekeikből 6-6 méter területet engedjenek át, amely esetben utca nyíthatna a munkásházon két oldalán és a szomszédos telek is 100 méteres új frontot kapnának. A közgyűlés szavazzon meg 27,000 koronát a tervpályázatra, amelyet azonnal ki kell írni azzal, hogy a munkásházon palotájának költségei 4 millió koronára rugthatnak.

A bizottság ezzel tárgyalásait megszakította s ülést holnap, szombaton délután folytatja, amikor több vállalati számadást és más igen fontos ügyet fog tárgyalni.

Lenin és Trockij közelednek a polgársághoz

A bolsevikiek 750 orosz tisztet megöltek

Berlin, január 24. Helsingforsból táviratozzák: Pétervárról kivonatok érkeztek azokból a beszédekből, melyeket Lenin és Trockij a központi szovjetben tartottak s amelyek vagy a bolsevikiek azonnali megadására vonatkoznak, vagy pedig újab kelepcek a világ félrevezetésére. Mindketten elismerték, hogy a kommunizmus bolsevik gazdasági rendszere hajtórőcsét szenvedett és azt mondták, hogy elérkezett az idő, hogy a burzsoázia szakembereinek közeledését kívánják és az értelmiséghez fordulnak, amelyről hirtelen azt mondták, hogy a polgárháború kivül állott. A külügyi politika tekintetében Trockij sejtette, hogy a szoviet-kormány bizonyos körülmények között feladja nemzetközi céljait és kiadja a jelszót: Oroszországot az oroszoknak!

Kopenhága, január 24. Egész Oroszországban kihirdették az ostromállapotot. Revalból érkezett hírek szerint a bolsevik hadsereget teljesen megverték és a bolsevikiek vad futásban menekülnek kelet felé. Lerdokimov orosz katonaorvos a bolsevikiek újabb rémes gyilkolásairól számol be. 750 orosz tisztet, akik december 27-én hagyták el a neusei fogolytábor, az orosz határon való átkelésnél február 2-án a bolsevikiek minden előzetes vizsgálat nélkül agyonlőtték, csak azért, mert tisztí rangjuk volt.

Bern, január 24. A Vöröskereszt nemzetközi bizottságának közlése szerint az orosz hadifoglyok Németországból mindaddig nem fognak hazatérni, míg el nem mult annak a veszedelme, hogy Oroszországban az éhínség és a bolsevik agítátorok karmaiba kerülnek.

Hága, január 24. Egy revali távirat szerint a bolsevikiek Dorpat kiürítése előtt 225 férfit és 80 nőt lőttek agyon;

ezek között volt az esztlendi ortodox püspök és négy evangélikus pap is.

Páris, január 24. Kóvnoból jelentik: Kosedarinál, Kovnotól 35 kilométernyire, litván és bolsevik csapatok között ütközés

volt. A bolsevikieket teljesen megverték, számos halottat és 6500 foglyot vésztettek, míg a litvánok vesztesége csekély. Az utóbbiak ezután offenzívát kezdtek és Wilna ellen vonulnak.

Fegyelmi vizsgálat Márk Endre polgármester ellen

16 vádpont alapján lefüggesztették állásától

A decemberi közgyűlés — mint ismeretes — helyt előtt Márk Endre polgármester nyugdíjazási kérelmének. Annál váratlanabbul érte ma a várost a belügyminiszternek egy rendelete, amely Márk Endre polgármester ellen elrendeli a fegyelmet megelőző vizsgálatot és állásától is lefüggeszti. A miniszteri leirat, amely 16 vádpontot tartalmaz és amelyet János Zoltán államtitkár írt alá, a következő:

Magyar belügyminiszter

7457/1919. IV. a.

Tárgy: Debrecen város vagyon- és ügykezelése körül felmerült szabálytalanságok.

A város közigazgatási bizottságának Debrecen

Közvetlen észleltem alapján a Debrecen város vagyon- és ügykezelése körül felmerült következő szabálytalanságokról szereztem tudomást:

1. A város erdőben temett rozs, tengeri széna és egyéb termények nem lettek elszámolva.

2. A Hortobágyon 1916. évben temett széna egy része aránytalanul olcsó áron lett eladva, holott arra való tekintettel, hogy a Hortobágyon nem minden évben terem széna, abból nem lett volna szabad eladni. A városnak a széna eladása következtében az 1917. év folyamán az 1916-beli széna eladási áránál sokkal magasabb áron kellett a maga loval és tehénel számára szénát vásárolni.

3. József főherceg gipszplakettjének telepítése alkalmával a városi pénztár terhére indokolatlan kiadások folyósítottak, amiről a polgármester a városi törvényhatósági bizottság közgyűlése előtt — állítólag — a valóságuk meg nem felelő nyilatkozatot tett.

4. A városnak 1916. évi számadásával kapcsolatosan megállapított, hogy a rendkívüli kiadásoknál 163805 korona kiadási túllépés mutatkozik, amely közül némely tételre a törvényhatósági bizottság felhatalmazása hiányzik.

5. A városi teigazdaság területén az istálló és a fellyelölő lakás a város költségén közgyűlési felhatalmazás nélkül szabályellenes uton építettett föl.

6. A polgármester a városnak líszrel való ellátása körül nem tanúsította azt a lelkiismeretes buzgóságot, amely állásánál fogva kötelessége lett volna.

7. A polgármester egy, a város tulajdonához tartozó, jó állapotban lévő szőnyeget önkényileg aláírándékozott, saját bitorát a várossal megváltotta.

8. Örölségi engedélyek kiállításért a polgármesteri hivatalnak egyik alkalmazottja a feleltől jogtalanul díjakat szedett, amelyekről a polgármesternek tudomása volt ugyan, de elnézte.

9. A város pénzén közlelmelés céljára vásárolt és hízalt sertések szalonnáját olyan időben, amikor a város közönsége szalonnához zsírhoz heteken át nem juthatott, a városi és egyéb tisztviselőknek és más befolyásos egyéneknek nagyobb mennyiségben osztották ki.

10. A város tulajdonában volt malacokat aránytalanul olcsó áron adták el a városi tisztviselőknek.

11. A városi méhészetnek 1916. évi termését (680 kg.) a városi tisztviselők és befolyásos egyének maguk között osztották ki, aránytalanul olcsó áron.

12. A város által vásárolt birkák ügyében szabálytalanságok lettek elkövetve.

14. A városi tejjelátás körül visszaélések merültek föl, amennyiben gyermekek és betegek helyett a tejet befolyásos egyének kapták.

14. P. Nagy Zoltán a ref. tanítóképző intézet tanára, aki egyúttal a városi zenedénel mint óraadó is működik, kétszeresen vette föl a háborus segélyt.

15. A Vörös Kereszt Egyesület részére gyűlt szerzetadományokból a polgármester egy rokona részére önkényileg oda ajándékozott két szekérrnyi mennyiséget. Iratok a debreceni járásbírósnál.

16. A közelmúltban volt királyi jogadattal alkalmával a városi pénztár terhére indokolatlanul sok kiadás lett folyósítva.

Tekintettel arra, hogy a felsorolt, a város vagyon- és háztartási érdekeibe ütköző szabálytalanságokért elsősorban a polgármester a felelős, sőt azok egy részének a polgármester volt a közvetlen elkövetője: Márk Endre, Debrecen város polgármestere ellen az 1886. XXIII. t.-c. 2. §. c) pontja alapján a fegyelmet előíró vizsgálatot elrendelem.

Mint hogy pedig a felsorolt szabálytalanságokból az a sajnálatos tény is megállapítható, hogy a polgármester, akinek vezető állásánál fogva a város vagyon- és háztartási érdekei felett a leg gondosabban kellene őrködni, ezt a kötelességét oly hanyagul teljesítette, hogy működése a város érdekeit veszélyeztetni látszik s — mint hogy ennek a forradalmi átalakulás kapcsán a város lakosságának jellemős része is kifejezést adott: őt a hivatkozott törvények 4. §-a alapján egyidejűleg állásától is lefüggesztem.

Az eljárás tárgyilagosságának biztosítása érdekében, a helyi viszonyokra való tekintettel, inközltnak látom, hogy az eljárást ne a város közigazgatási bizottsága folytassa le. Ennek elől fogva a Márk Endre polgármester fegyelmi ügyében egy vizsgálatra, mint elsőfokú intézkedésre Szabolcs vármegye közigazgatási bizottságát ezennel kiküldöm és utasítom a város közigazgatási bizottságát, hogy a fegyelmi ügyben esetleg szükséges iratokat Szabolcs vármegye közigazgatási bizottságához tegye át Budapest, 1919. évi január hó 16-án.

A miniszter helyett:
János, államtitkár.

A miniszteri leiratot a hétfőn tartandó városi közgyűlés elé terjeszti a tanács, amely azt már a tárgysorozatba is fölvetve.

Nem kell utlevél a szerb területekre.

A napokban hírt adtunk arról az értesülésről, hogy a szerbek külföldi utlevelet követelnek az általuk megszállott területekre utazóktól. Erre vonatkozóan most Szegedről a következőket jelentik: A szerbek lemondtak arról a kivánságukról, hogy a megszállott területekre csakis a belgrádi főparancsnokság által láttamozott külföldre szóló utlevéllel lehet utazni. Ez egyértelmű volt ugyanis a teljes utazási tilalommal, mivel a magyar belügyminiszter már kijelentette, hogy ilyen nem ad ki. Most azután megelégszenek a szerbek egy hatóságilag láttamozott arcképes igazolvánnyal, aminek még a szegedi rendőrség

bizonyítványa kell, amely az illető megbízhatóságát tanúsítja. Ezek alapján a szerb parancsnokság megadja az utazási igazolványt.

Anglia és Franciaország folytatják a fegyverkezést

Rotterdam, január 24. A „Nieuwe Rotterdamse Courant” szerint a newyorki Sun arról értesül Párisból, hogy a békekonferencia tegnap a fegyverkezések korlátozásáról tanácskozott. Lloyd George kifejtette, hogy az angol flottát nem lehet csökkenteni. Clemenceau kijelentette, hogy Franciaországnak olyan hadsereggel kell rendelkeznie, mely a jelenleginél nagyobb.

Világsztrájk Wilson programjéért

Bécs, január 24. Bernből táviratozzák: A berni szociálista tanácskozás két különálló konferencián megy végbe. Az egyiknek lényegében az lesz a feladata, hogy Wilson politikáját támogassa, sőt a delegátusok egy része ebben a tekintetben oly messzire megy, hogy világsztrájk szervezését tervezi arra az esetre, ha Wilson programja akadályokba ütköznék. A másik konferencia a nemzetközi szakszervezetek kongresszusa, amely kizárólag szociális természetű kérdésekkel foglalkozik.

Németország nem kap előzetes békeszerződést

Genf, január 24. Párisi híradások közlik, hogy az entente Németországnak a praedlimináris béke gyors megkötésére irányuló javaslatát elvetette. Az entente Németországgal csak rendes békeszerződés alapján tárgyalhat. Németország csak ilyen módon juthat békéhez.

A cseh kérdés megoldása

Bécs, január 24. Prágából táviratozzák: A párisi békekonferencia a legközelebbi napokban a cseh-szlovák köztársaság életbevágó kérdéseivel fog foglalkozni és ennek során dől el a határok sorsa is. A tárgyalásra kerülő kérdések soppant komplikáltak, mert nem csupán néprajzi szempontokról van szó, hanem gazdasági momentumokra is tekintettel kell majd lenni. Nagy nehézségeket fog okozni a kőszén-kérdés megoldása, amennyiben a csehek Porosz-Sziléziát a maguk részére reklamálják. Tótország határainak megállapítása szintén súlyos feladat számba megy, nemkülönben a német-cseh vidék elhatárolása is, miután a németlakta területeket a németek az örendelkezési jog alapján a maguk számára követelik.

A független Írország

London, január 24. Az ír felelők felhívást bocsátottak ki, melyben azt hangoztatják, hogy Írország függetlenségét a kelet ismerni, mint a tenger szabadságának természetes következményét. A felhívás szerint az ír kikötőket meg kell nyitni az összes népek hajói részére, az írországi tengerpart nem maradhat többé Anglia monopóliuma. Írország elvárja, hogy le fogja rázni az idegen igtát. Míg az angol csapatok végleg el nem hagyják Írország területét, addig Írország és Nagybritannia között a hadiállapot nem szüntethető meg.

visel. A független szociáldemokrácia az maradt, ami eddig volt: egy kis csoportoska. Erőnk még nem elég a kormány általános út-
vételére, de olyan nagy lesz, hogy valójában semmire sem történhetik, ami elveinkkel ellentétben áll. All ez az ujonnan alakítandó birodalmi kormányra is. Annak a pártnak, mely a kormányban velünk osztozik, tudatában kell lennie annak, hogy az együttműködés csak demokratikus és szociálista értelemben lehetséges.

Poroszország szétdarabolása

Bécs, január 24. A porosz államminisztérium ma délután foglalt állást a birodalom alkotmánytervezete ügyében. A minisztérium ki fogja jelenteni, hogy a tervezetet mostani formájában nem fogadhatja el, mivel a benne foglalt javaslatok megvalósulásuk esetén Poroszország további fennállását rendkívül veszélyeztetnék.

Hol van Eichhorn?

Bécs, január 24. A Fremdenblatt jelenti Berámból, hogy Kopenhágából érkező megbízható jelentések szerint Eichhorn volt berlini rendőrfőnök Svédországban időzik. Más jelentések szerint Eichhorn Braunschweigben van.

HIREK

Habsburg Károly köztársasági elnökjelölt

Hága, január 24. A Daily Telegraph hosszabb genfi táviratot közöl a Svájcban élő magyar és osztrák alattvalók üzeméről. A távirat szerint a monarchisták legközelebbi célja az volna, hogy Károly exkirályt a dunai konföderáció elnökévé válasszák. A monarchista mozgalom vezetői: Berchtold gróf, Windischgraetz herceg és Chlumetzky báró.

Vasárnapi istentiszteletek. A reorganizációs templomokban vasárnap, e hó 26-án tartandó istentiszteletek rendje: a Navvtemplomban délután 2 órakor prédikál Konrad Zoltán segédlelkész, délután 2 órakor kátét magyaráz Pálos Aron hittanhallgató; a Kis-templomban délelőtt 9 órakor prédikál Szele György lelkész, 11 órakor Ferenczy Gyula egyetemi tanár, délután 2 órakor kátét magyaráz Baka Béla hittanhallgató; a Kossuth-utcai templomban délelőtt 9 órakor prédikál Baltazár Dezső dr. püspök, délután 2 órakor kátét magyaráz Molnár Ferenc segédlelkész; az Árpád-téri templomban délelőtt 9 órakor prédikál Zih Sándor lelkész, délután 2 órakor kátét magyaráz László Albert segédlelkész; az Ispótyai templomban délelőtt 9 órakor prédikál Könyves-Tóth Kálmán lelkész, délután 2 órakor kátét magyaráz Nemes István segédlelkész; a homokkerti imaházban délelőtt 9 órakor prédikál Nemes István segédlelkész.

Az ág. hitv. ev. templomban vasárnap délelőtt 10 órakor Horeczky Béla teologus végzi az istentiszteletet. Délután 5 órakor ima.

A debreceni tanári kör e hó 29-ikén, szerdán délután 4 órakor a ref. főgimnázium tanácstermében gyűlést tart, amelyen Medveczky Károly dr. főreáliskolai tanár fog felolvasást tartani a következő címen: „A nevelő munkások országos egyesületének viszonya a meglévő tanáregyesületekhez.”

Presbiteri gyűlés. A debreceni reorganizációs egyház e hónap 26-ik napján — vasárnap — délelőtt fél 11 órakor az egyház tanácstermében presbiteri gyűlést tart, amelynek tárgvsorozatán 21 tárgy szerepel.

Budaházy Jenő rendőrkapitány meghalt. A debreceni rendőrség tisztikarát súlyos veszteség érte. Egyik szorgalmas, rokonszenves tagja, B u d a h á z y Jenő rendőrkapitány, nagy szenvedés után tegnap este meghalt.

Budaházy Jenő még fiatal ember volt, mindössze 38 éves. Tragikus halála mély megdöbbentést keltett. Nemrégén fogtógyuladást kapott, amelynek következtében gennyedés állott be. Megoperálták, de a bajon nem lehetett már segíteni. Fertőzés folytán gennyvérség következett be, amihez mellhártya- és tüdőgyulladás járult, ami a szerencsétlen fiatal embert megölte.

Az elhunytat mindenki szerette, becsülte, csendes, jóakaratu és jószívű embernek ismerte mindenki. Humánus, megértő gondolkodású tisztviselő volt, a közönséggel szemben előzékeny és szolgálatkész. Tisztviselőtársaival szemben szíves modoru kollega volt, amiért minden tisztviselőtársa és a legénység is szerette: értékes munkásnak tartották. 1906. óta állott a rendőrség szolgálatában s legutóbb az iparügyi osztályhoz volt beosztva. A rendőrtisztület mélyen fájálja elvesztését.

Az elhunytat barátainak, ismerőseinek és tisztelőinek nagy seregén kívül özvegye és egy 6 éves fiú és egy 8 éves leányka árvája gyászolja. A rendőrség elhunyt kártársa temetésén, amely vasárnap délelőtt fél 11 órakor lesz a Magos-utca 2. sz. alatti gyászszobából, testületileg résztvesz.

Szellemi munkásközvetítés. A Hadviselt szellemi munkások egyesülete debreceni csoportja felkéri állástalan tagjait, hogy ma, szombaton délelőtt jelentkezzenek az iparkamarában dr. Nánássy Imre titkárnál.

Borjegyvet adott ki a saját halottjára. Kolozsvárról jelenti: Meghalt a napokban Kolozsvári egy kedves öreg ember, akiről mindenki különös szeretettel és jószívről ismert. Meghalt a máv. altisztek régi jóbarátja, Liebrich Gyula nyugalmazott vonatvezető. Az öreg ur végrendeletét most bontották föl és ez a végrendelet is bizonyította Liebrich Gyula örökös jótékonyágának. Végrendeletében különböző hagyományok szerepelnek. Érdekes és a végrendeletre gondolkodására jellemző a végrendelet egyik pontja, amelyben a következőket mondja: „Temetésemen megjelenő máv. altiszti kortagoknak egy-egy előre készített névgyém átadandó, mely utalvány egy liter borra a máv. körbe szól.” A temetésen szét is osztották a megjelentek között az elhunyt névjegyeit és tegnap este minden névjegy ellenében 1 liter bort adtak ki a Liebrich Gyula végakarata szerint. Temetéséről most még nem tudtak a végrendelet szerint gondoskodni, mert a kívánsága az volt, hogy Bécsben a krematóriumban égessék el és aki felkíséri, kapjon 500 koronát.

Molnár Ferenc legújabb könyve, az „A n d o r”, immár kb. 40,000 példányban forog közlézen. A rendkívül érdekesítő, szép kiállítású vaskos kötet ára igen olcsó. — 16 korona 50 fillér és 10% felár. Kapható Hegedüs és Sándor részvénytársaság könyvesboltjában. Piac-u. 34. Telefon 54.

Az exkirályi pár gyermekeinek szánt ajándékok kisarsolása, kabaré. Az exkirályi pár gyermekeinek szánt ajándékok f. hó 25-én szombaton kerülnek kisarsolásra a Péterfia-laktanya dísztermében. A sorsolással kapcsolatban egy kis kabaré-előadás is rendeztetik, melyre a n. é. katonai és polgári közönséget a rendezőség tisztelettel meghívja. Kezdeté délután 7 órakor. Jegyek előre is kaphatók a Péterfia-laktanya dísztermében f. hó 25-én délelőtt 9 órától délután 7 óráig. A rendező bizottság.

A polgári radikális párt végrehajtó bizottsága felkéri azokat a párttagokat, akik taggyűjtő iverket vettek át, hogy ezeket a párt titkárnak sürgősen küldjék meg.

Elvitték Szabolcsból a székely zászlóajjakat. Nyiregyházáról jelenti tudósítónk: Pár héttel ezelőtt két székely zászlóajjat hoztak Nyiregyházára, itt azonban nem nagy melegséggel fogadták a székely bakákat, mert igen hangosan viselkedtek és meglehetősen nyugtalanságot keltek. A város vezetőségének akkor sikerült keresztülvinni, hogy a székelyeket Nyiregyházáról elvigyék és Nagykállóban, valamint Nyirbátorban helyezték el őket. Itt sem viselkedtek azonban nyugodtan és a vármegyei hatóságok közbenjárására a hadügyminiszter most úgy intézkedett, hogy a székely bakákat végleg vigyék el Szabolcsvármegye területéről.

Napraforgó a címe Krudy Gyula legújabb, rendkívül érdekes regényének. Ára a számtalan képpel tarkított vaskos kötetnek 18 korona és 10% felár. Kapható: Hegedüs és Sándor részvénytársaság könyvesboltjában. Telefon 54.

Önként jelentkezett egy betörő. A debreceni rendőrségen tegnap délután jelentkezett Per ek ő Jónás József 22 éves Tóglavető 85. sz. alatti lakos, aki elmondta, hogy ő is abba a betörőbandába tartozik, melynek többi tizennégy tagját a múlt héten tetten ártalmatlanná a rendőrség. Elmondta, hogy e hó 6-án és 7-én Novák György, Domokos Antal, Fazekas Sándor, Csuka Sándor, Erdődi János és Bubán János társaságában több betörést követett el és résztvett Than Gyula lapszerkesztő Széchenyi-utcai villájának a kirablásában is. Letartóztatták.

A kereskedelmi alkalmazottak szervező bizottsága vasárnap délelőtt 9 órakor ülést tart. Felkéretnek a szervező bizottság tagjai, hogy mindnyájan megjelenjen szíveskedjenek Szent Anna-utca 29. szám alatti helyiségében.

Claude Farrère híres író legújabb könyve, „A kis szövetségesek”, most jelent meg. Ára kötve 4 korona 40 fillér. — Kapható: Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaságnál.

Vasárnapi munkaszünet a kamaránál. A kereskedelmi és iparkamara ezúton hozza érdekeltsége tudomására, hogy hivatalában i. hó 26-ikától kezdve vasárnap munkaszünetet tart, miért is kéri az érdekeltséget, hogy hétköznapokon délelőtt 8—fél 2 óra között szíveskedjék ügyeiben a hivatalt fölkeresni.

Arcubasew hírneves orosz író új könyve jelent meg. Címe: F e h é r h a v o n. Ára 2 korona 20 fillér. Kapható: Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaságnál.

Férj és feleség, komédia 3 felvonásban. Írta: Lakatos László, ára 6 korona 60 fillér. Kapható: Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaságnál.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

Csokonalszínház

SZOMBAT: Délután: A kedélyes lovasrendőr, gyermekelőadás. — Este: Casanova, C) bérlet.

VASÁRNAP: Délután: Baccarat, színmű. — Este: Casanova, operett.

Vigszínház

SZOMBAT: Délután: A tolvaj, színmű. — Bihary Ákos felléptével. — Este: Van-e babája? piros színmű vigjáték.

VASÁRNAP: Délután: Hóvirág, operett. — Este: Van-e babája? vigjáték.

A színházi iroda hírei, Bihary Ákos fellépté délután. Ma délután a Vigszínházban Bihary Ákos felléptével a „Tolvaj” színmű kerül színre. — Van-e babája? A legmulatságosabb piros színlapos vigjátékok közül való a Van-e babája? című vigjáték, mely ma és holnap kerül színre a Vig-

színházban. — Gyermekelőadás. A Csokonai-színházban ma délután 3 órai kezdettel a Kedélyes lovasrendőr című gyermekvígjáték kerül színre. — Vasárnap előadások. Vasárnap a Csokonai-színházban délután a Baccarat színtű, Bihary Ákos felvétele, este a Casanova. — a Vígyszínházban délután a Hóvirág operett, este a Van-e babája piros színlepos bohózat kerül színre.

A Vígyszínház Carneval-estéje. (A színházi iroda jelentése.) Magyaranyu előkészületek folynak a Vígyszínház Carneval-estéjére, amely február 1-én, szombaton lesz az Arany Bika dísztermében. Jegyek vasárnap-tól kezdve előre válthatók a Vígyszínház pénztáránál.

„Az aranyember“ második részét mutatja be hétfőn és kedden az Uránia. Jegyelővétél délelőtt 10 órától 12-ig, délután 4 órától.

Alraune, Hans Heins Ewers világhírű regénye öt felvonásban az Urániában. — Gyönyörű kiállítás, mesteri rendezés, briliáns felvételek. A főszerepekben Gál Gyula, Kardos Andor, Erdélyi Géza dr., Malatinszky Böske és Sz. Szöllösi Rózsá kiváló produkálnak.

Az éjféli árny. Prof. Nick Fantom kalandja négy felvonásban. A legizgalmasabb detektívdráma, melynek bravuroz trükkjei és mindvégig fokozódó bonyodalmai rendkívül érdekfeszítők. Bemutatja ma és holnap az Apollo.

A késői boldogság című érdekfeszítő témájú négy felvonásos drámába Terese Orta, egy végtelenül bájos művész játsza a főszerepet. Az Arany Bika-mozi műsorának másik slágere a Bakfisszivek című három felvonásos vígjáték. Csupa jókedv, derű és ötlet ez a film.

Aktuális könyv

Anő és a socializmus

Irtta: **Bebel Ágost.**

A 44-ik német kiadás után fordítva.

Ára 14 kor. 30 fill.

Kapható: Hegedüs és Sándor

irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyves boltjában Piac-utca 34. szám.

Hivatalos ruggyanta ... bélyegzőket, ... pecsétnyomókat

melyek az új államalakulat folyton szükségessé váltak, gyorsan, izlésesen és jutányosan készít

HEGEDÜS és SÁNDOR
irodalmi és nyomdai r.-t., papírkereskedése
PIAC-UTCA 34. SZÁM.

TELEFONSZÁMUNK:

Szerkesztőség 18. sz.
Nyomda 18. sz.

7

Koronás olcsó regénysorozat:

Szomaházy István: Ella kisasszony ötlete és Nyári felhők. — Brousin Hourard: A rejtelmes sziget Regény. — Elter Carit: Vendetta és Uchard Kario. Az Ó védence egy kötetben — Rider Haggard: Ismeretlen ország Regény. — Minden kötet 7 kor.

Kaphatók:

Aczél Henrik modern antiquáriuma
könyvkereskedésében
Első Takarékpálota.
TELEFONSZÁM: 575.

Debreczen város polgármesterétől.

218/1919 eln.

Pályázati hirdetmény városi szülésznői állásokra.

Debreczen város külterületén az alábbi kerületi **szülésznői** állások megüresedvén, rájuk ezennel pályázatot hirdetek azon megjegyzéssel, hogy mindenik állás 300 korona évi díjazással jár és minden megválasztott szülésznő köteles az alábbiakban kiűtetett helyen lakni. — Kötelességeiket és működési díjaikat a város Szervezeti Szabályzata — a bábgyakorlatról alkotott Szabályrendelet és az ehhez csatolt Függelék állapítja meg. Ezek a tisztí főorvosi hivatalban megtekinthetők.

VI. kerület: Kiterjed a Nagycsere és Halápra, a szülésznő lakása: a vámospécsi utnak a Nagycsere és Haláp közötti része, vagy ennek közeli környéke.

VIII. kerület: A mikespécsi út nyugati oldala s ettől nyugatra és délnyugatra eső kertiségek és külterületek a máv. pályatestig. A szülésznő lakása a Boldogfalvi kertnek a Tégláskert felőli része.

IX. kerület: A máv. pályatestétől északra fekvő kertiségek és külterületek a Kishegyési út déli oldaláig, beleértve ezt is. A szülésznő lakása a Vargakert.

X. kerület: A Kishegyési út északi oldala s ettől északra fekvő kertiségek és külterületek a Károly Ferenc József-ut déli oldaláig, beleértve ezt is, illetve a balmazújvárosi vasútvonalig. A szülésznő lakása a Hatvan-utcai, vagy a Csigekert.

XIV. kerület: Obat-Telekháza. A szülésznő lakása: Telekháza.

A pályázati kérvényekhez mellékelendő: 1. Szülésznői oklevél hiteles másolata. 2. Születési bizonyítvány 3. Erkölcsei bizonyítvány. 4. Eddigi működést igazoló bizonyítványok.

A kérvények a polgármesteri hivatalhoz nyújtandók be **toljó évi február 20. napjáig.**

Debreczen, 1919. január 22-én

Csoka Sándor,
főjegyző, polgármester-helyettes

Apróhirdetések.

Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szóig 2 korona, minden további szó 20 fillér. Vasár- és ünnepnapokon 10 szóig 3 korona, minden további szó 30 fillér. Kévr betűkkel nyomottak kétszeresen számítódnak.

Aranyat-erősítő.
szóló zálogleveleket (zálogcédlákat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszok. — Meghívásra házhoz is elmegyek. Steiner Mihály Széchenyi-a. 19. szám.

Vesok
üzleti berendezést, árákcsatlósít és pulókat Cim Ferenc József-ut 10. Al. maűzlet.

Piac-utca
49. posztóüzletben lévő berendezés karzattal együtt eladó.

Aknek
törött aranya, ezüst, ékszer, vagy zálogjegye van eladó, hívja meg Krámer. Arany Bika-bérház 3.

KIFUTÓ FIU

FELVÉTELEK
A KIADÓ
HIVATALBAN

Arccrémek,

Ponderek, illatszerek kimérve, fogcrémek, szájvizek, arcfestékek, szepővizek a legolcsóbban beszerezhetők

Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél „Aranyegyszerű” gyógyszerár (színház mellett)

Singer
rarrógépeket legjobban javít Keszler A. műszerezés, Széchenyi-utca 1.

Lapkihordó

asszonyokat jó illetéssel felvessz a kiadóhivatal. : :

Remek szivarkahüvelyek

Nikotinmentos, kiváló jó minőség.

»DUX« ANTINIKOTINOS SZIVARKAHÜVELY.

gyönyörű kiállítású aranynyomású hüvely. 1 doboz (100 drb) 2 korona. 10 doboz (1000 darab) egyszerre véve 18 korona.

»LEX« ANTINIKOTINOS SZIVARKAHÜVELY.

arany felirattal, elegáns felirattal, elegáns hüvely. 1 doboz (100 darab) 2 korona. 10 doboz (1000 darab) egyszerre véve 18 korona.

Nagyban eladásra való nagyobb és véletlenül külön engedmény. : :

Kaphatók:

HEGEDÜS és SÁNDOR
IRODALMI és NYOMDAI R.-T.
PAPÍRKERESKEDÉSÉBEN
PIAC-U. 34.

Telefon 54

Telefon 54.